

NORGES HØYESTERETT

Den 25. januar 2016 ble det av Høyesteretts ankeutvalg bestående av dommerne Utgård, Stabel og Arntzen i

HR-2016-00183-U, (sak nr. 2016/93), straffesak, anke over dom:

A (advokat Søren Ø. Hellenes)

mot

Den offentlige påtalemyndighet

truffet slik

B E S L U T N I N G :

- (1) A, født 00.00.1972, ble ved tiltalebeslutning utferdiget av Vestfold politidistrikt 16. februar 2015 satt under tiltale for overtredelse av tolloven § 16-1, jf. § 16-2, jf. § 3-1, første og annet ledd, jf. tollforskriften § 3-1-10.
- (2) Larvik tingrett avsa dom 26. mai 2015, med slik domsslutning:
  - "1. A, født 00.00.1972, frifinnes.
  2. I medhold av straffeloven § 35 jf. § 36 inndras 90,66 liter vin, 47,4 liter brennevin og 138,27 liter øl.
  3. Sakskostnader idømmes ikke."
- (3) Tingrettens dom ble avsagt under dissens, da fagdommeren stemte for domfellelse.
- (4) Påtalemyndigheten anket til lagmannsretten over lovanvendelsen under skyldspørsmålet, og over at tingrettens dom hadde mangelfulle domsgrunner.
- (5) Agder lagmannsrett avsa dom 7. desember 2015, med slik domsslutning:

"A, født 00.00.1972, dømmes for overtredelse av tolloven § 16-1 jf. § 16-2 jf. § 3-1 første og annet ledd, jf. tollforskriften § 3-1-10 til fengsel i 15 – femten – dager, som gjøres betinget med en prøvetid på 2 – to – år, jf. straffeloven (1902) §§ 52-54 og en bot på 7.500 – sjutusenfemhundre – kroner, subsidiært 15 – femten – dager fengsel."

- (6) A har anket til Høyesterett. Anken gjelder lovanvendelsen under skyldspørsmålet. Det er i korthet anført at lagmannsretten har anvendt en for streng aktsomhetsnorm. Det er nedlagt påstand om at saken fremmes.
- (7) *Påtalemyndigheten* har tatt til motmæle og i korte trekk anført at lagmannsretten ikke har anvendt loven uriktig.
- (8) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker:
- (9) Domfelte er dømt i lagmannsretten etter å ha vært frifunnet i tingretten. Anken kan da bare nektes fremmet til Høyesterett dersom ankeutvalget finner det klart at anken ikke vil føre frem, jf. straffeprosessloven § 323 første ledd siste punktum. Anken retter seg mot lovanvendelsen under skyldspørsmålet. Det anføres at lagmannsretten har lagt en for streng aktsomhetsnorm til grunn.
- (10) Det følger av tolloven § 16-1 første ledd at både uaktsomme og forsettlig overtredelser av §§ 16-2 til 16-7 er straffbare. Lagmannsretten fant at domfelte hadde opptrådt uaktsomt. Retten sa følgende om innholdet i aktsomhetsnormen:
- "Kjernen i aktsomhetskravet er objektivt, dvs. at spørsmålet er om tiltalte har opptrådt slik en kyndig og omtenkssom person ville gjort, dersom denne personen var i tiltaltes situasjon."**
- (11) Lagmannsretten viste under henvisning til Rt. 1995 side 1277 til at det er nødvendig å praktisere aktsomhetskravet strengt, og til uttalelsen i Rt. 1978 side 569 om at det dreier seg om særdeles enkle og lettfattelige regler.
- (12) Lagmannsretten har med dette tatt riktig utgangspunkt, jf. også Rt.1992 side 650 og Rt. 1975 side 821. Avgjørelsene gjelder den tidligere tolloven § 60, men bestemmelsen er videreført i gjeldende tolllov av 21. desember 2007 nr. 119 § 16-1, jf. Ot.prp.nr 58 (2006-2007) side 106.
- (13) Det fremgår av lagmannsrettens dom at domfelte som en vennetjeneste skulle kjøre en av tre lastebiler – i hans tilfelle teamets restaurantbil – fra Italia til en båtmesse i Sverige. Bilen var ferdig pakket da turen startet, og domfelte nøyde seg med å se inn gjennom døren i lasterommet, uten å gå inn der. Han stolte på den som organiserte turen når denne sa at alt var i orden med bilen før grensepasseringen, og så derfor ingen grunn til å undersøke lasterommet.
- (14) Om den nærmere vurderingen uttalte lagmannsretten:
- "Etter lagmannsrettens syn har tiltalte som sjåfør en selvstendig undersøkelsesplikt, og kan ikke passivt avvente informasjon fra B eller de øvrige i teamet. Ved ikke selv å ha stilt konkrete kontrollspørsmål om det var alkohol i lastebilen, har han ikke opptrådt tilstrekkelig aktsomt. Tiltalte kunne, ved enkle spørsmål til B eller andre i teamet, fått bekreftet hvorvidt det befant seg alkoholholdige drikkevarer i restaurantbilen. At sjåfører har en selvstendig plikt til undersøkelser, ikke bare fysisk av lasten, men også ved å innhente informasjon, fremgår blant annet av Rt-1990-938, hvor Høyesterett på side 940 la til grunn**

at tiltalte i den saken kunne undersøke nærmere om selgeren eller henvende seg til vedkommende myndigheter. Tingrettens flertallets begrunnelse på dette punktet er ikke riktig."

- (15) Videre har lagmannsretten vist til at undersøkelser av lasten kunne ha skjedd flere steder i løpet av reisen gjennom Europa, og at tiltalte kunne ha kjørt i rød sone og bedt tollmyndighetene foretatt en kontroll av lasten.
- (16) Utvalget kan ikke se at det er noen feil ved denne vurderingen.
- (17) Utvalget finner det etter dette klart at anken ikke vil føre frem. Anken tillates derfor ikke fremmet for Høyesterett.
- (18) Beslutningen er enstemmig.

S L U T N I N G :

Anken tillates ikke fremmet.

Ingse Stabel
(sign.)

Karl Arne Utgård
(sign.)

Wenche Elizabeth Arntzen
(sign.)

Riktig utskrift: